

Plan for internundervisning LIS

Tema	LM-ID	Læringsmål	Innhold
Rehabiliteringsledelse	1	Selvstendig kunne anvende kunnskap om anatomi, fysiologi og biomekanikk i forebygging, diagnostikk, behandling og rehabilitering av personer som på grunn av sykdom eller skade har, eller står i fare for å få redusert funksjonsevne.	Anatomi, fysiologi og biomekanikk
	2	Selvstendig kunne diagnostisere, vurdere, forebygge og behandle ut fra en biopsykososial forståelsesmodell, og ut fra dette vurdere prognose og rehabiliteringspotensial, planlegge og lede rehabiliteringsforløpet, herunder formulere rehabiliteringsplan.	Biopsykososial forståelsesmodell - Diagnostisere, vurdere, forebygge og behandle
	3	Selvstendig kunne kartlegge og klassifisere funksjon, funksjonshemming og helse etter International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF), og ha kunnskap om hvordan disse elementene påvirkes av sykdom og skade.	ICF
	4	Selvstendig kunne lede tverrfaglig team, herunder lede tverrfaglige møter, prioritere rehabiliteringstiltak, løse faglige konflikter i tverrfaglig team og bidra til at teamet/annet helsepersonell utøver kunnskapsbasert praksis.	Ledelse - Tverrfaglige team, tverrfaglige møter
	5-6	Selvstendig kunne vurdere indikasjon for kartlegging og oppfølging hos andre relevante profesjoner, herunder sykepleier, fysioterapeut, ergoterapeut, logoped, sosionom og nevropsykolog, og ha kunnskap om deres utrednings- og behandlingsmetoder. Selvstendig kunne samarbeide med fastleger, kommunehelsetjenesten, NAV og andre aktører i rehabiliteringsforløpet.	Samarbeid - Andre aktører
	7	Ha god kunnskap om komplikasjoner som kan oppstå i rehabiliteringsforløp.	Rehabiliteringsforløp - Komplikasjoner
	8	Selvstendig kunne utøve rollen som sakkyndig i fysikalsk medisin og rehabilitering i henhold til gjeldende regelverk og lovgivning.	Sakkyndig
	9	Selvstendig kunne vurdere forventet arbeidsevne og indikasjoner for arbeidsrettede tiltak.	Arbeidsrettede tiltak - Arbeidsevne og indikasjoner
	10	Selvstendig kunne utføre førerkortvurderinger, individuelt og tverrfaglig.	Førerkortvurdering
	11	Selvstendig kunne utarbeide spesialisterklæringer, etter mandat, til forsikringsselskap eller spesialisterklæringer om ménerstatning til NAV.	Spesialisterklæringer
	12	Kjenne til regelverk for hjelpemidler og tilpasning av bolig.	Regelverk - Hjelpemidler og boligtilpasning
	13	Kjenne til relevante offentlige stønadsordninger.	Regelverk - Stønadsordninger
	14	Ha kunnskap om den vitenskapelige dokumentasjonen som ligger til grunn for behandling og rehabilitering av de viktigste diagnosegruppene i fagområdet.	Forskning - Vitenskapelig dokumentasjon
	15	Ha kunnskap om bruk av måleinstrumenter og effektmål i klinikk og forskning innen fysikalsk medisin og rehabilitering.	Forskning - Måleinstrumenter og effektmål
	Psykologiske, psykiatriske og sosiale faktorerens betydning for sykdoms- og rehabiliteringsforløp	16	Selvstendig kunne kartlegge og vurdere betydningen av psykologiske og sosiale faktorer, motivasjon og mestringsstrategier for sykdoms- og rehabiliteringsforløp, både klinisk og ved bruk av standardiserte skjemaer.
17		Ha kunnskap om diagnostikk og vanlige behandlingsmodeller ved psykoser, depresjon, angst og søvnforstyrrelser, samt selvstendig kunne vurdere indikasjon for henvisning til psykisk helsevern.	Behandlingsmodeller
18		Selvstendig kunne avdekke medikament- og rusmisbruk og ha kjennskap til validerte kartleggingsverktøy og behandlingsprinsipper.	Medikament- og rusmisbruk
19		Selvstendig kunne håndtering av livskriser og sorgreaksjoner.	Livskriser og sorgreaksjoner
Metoder for utredning og rehabilitering ved ulike problemstillinger	20	Ha god kunnskap om indikasjoner for kartlegging av personlig og instrumentell Activities of Daily Life (ADL).	ADL
	21	Selvstendig kunne vurdere behov for og ha kunnskap om utprøving av fysiske og kognitive hjelpemidler.	Hjelpemidler - Fysiske og kognitive
	22	Ha god kunnskap om bruken og nytten av metoder for fremkalling av motivasjon og mestringsstrategier ved problemstillinger innen fysikalsk medisinsk og rehabilitering.	Motivasjon og mestringsstrategier
	23	Ha god kunnskap om bruken og nytten av kognitiv terapi ved fysikalsk medisinske problemstillinger i rehabiliteringsprosessen.	Kognitiv terapi

Nervesystemet	24	Ha god kunnskap om nervesystemets anatomi og funksjon, herunder plastisitet og perifer og sentral sensitivisering.	Anatomi og funksjon	
	25	Ha god kunnskap om patofysiologi ved skader i sentralnervesystemet og det perifere nervesystemet.	Patofysiologi	
	26	Selvstendig kunne utføre nevrologisk undersøkelse, herunder nivådiagnostikk og primitive reflekser ved alvorlig skade.	Nevrologisk undersøkelse	
	27	Ha god kunnskap om hvordan man avdekker og utreder kognitiv svikt, og selvstendig kunne vurdere betydningen av utfallene for aktivitet og deltakelse.	Kognitiv svikt - Aktivitet og deltakelse	
	28	Ha kunnskap om hvordan man avdekker og utreder utfall i sansefunksjoner etter sykdom og skade.	Sansefunksjoner	
	29	Ha kunnskap om hvordan man avdekker og utreder språk- og talevansker, inkludert lesing og skriving.	Språk- og talevansker	
	30	Selvstendig kunne vurdere nevrologiske skader og sykdommers påvirkning på sirkulasjon, blodtrykksregulering og respirasjon.	Sirkulasjon, blodtrykksregulering og respirasjon	
	31	Ha god kunnskap om utredning av dysfagi og prinsipper for svelgtrening. Selvstendig kunne vurdere risiko for aspirasjon.	Dysfagi - Svelgtrening	
	32	Ha kunnskap om diagnostikk, behandling og oppfølging av tarmproblematikk etter nevrologisk sykdom eller skade.	Tarmproblematikk	
	33	Ha kunnskap om diagnostikk, behandling og oppfølging av urinveisproblematikk, herunder nevrogen blære, etter nevrologisk sykdom eller skade.	Urinveisproblematikk	
	34	Ha kunnskap om diagnostikk, behandling og rådgiving vedrørende seksual dysfunksjon etter nevrologisk sykdom eller skade.	Seksual dysfunksjon	
	35	Ha god kunnskap om forebygging og behandling av smerteproblematikk, ødem og bevegelsesinnkrenkning ved paretisk ekstremitet.	Paretisk ekstremitet - Smerteproblematikk, ødem, bevegelsesinnkrenkning	
	36	Ha kunnskap om årsaker til og behandling av spastisitet. Selvstendig kunne utrede spastisitet.	Spastisitet	
	37	Ha god kunnskap om fokal injeksjonsbehandling ved spastisitet.	Spastisitet - Fokal injeksjonsbehandling	
	38	Selvstendig beherske kommunikasjon med pasient eller pårørende ved tilstand med nedsatt kommunikativ evne, herunder afasi, bevissthetsreduksjon og kognitiv svikt.	Kommunikasjon - Nedsatt kommunikasjonsevne	
	39	Ha god kunnskap om rehabilitering av kroniske nevrologiske sykdommer, herunder MS, Parkinson, voksne med cerebral parese og muskeldystrofier.	Kroniske nevrologiske sykdommer	
	40	Ha kunnskap om perifere nerveskader og perifer nevropati.	Perifer nerveskade og perifer nevropati	
	Bevegelsesapparatet	41	Ha god kunnskap om normale og aldersbetingede leddutslag, sener og musklers oppbygning, funksjon og biomekaniske egenskaper, herunder utspring, feste og innervasjon for de muskler og muskelgrupper som er viktige ved de vanligste tilstander.	Normale og aldersbetingede tilstander i muskler og skjelett
		42	Ha god kunnskap om hvordan immobilisering og økt aktivitet /belastning påvirker bevegelsesapparatet.	Immobilisering og økt aktivitet/belastning
		43	Selvstendig kunne diagnostisere og ha kunnskap om behandling av artrose og bruskeforandringer.	Atrose og bruskeforandringer
44		Selvstendig kunne diagnostisere tendinopatier, partielle senerupturer og fulltøkkelsesrupturer klinisk og ved bruk av ultralyd. Ha kunnskap om behandling av tendinopatier, partielle senerupturer og fulltøkkelsesrupturer	Tendinopatier og senerupturer	
45		Selvstendig kunne kartlegge risikofaktorer i bevegelsesapparatet for utvikling av langvarige plager, eller alvorlig patologi med behov for videre utredning.	Risikofaktorer	
46		Selvstendig kunne utføre kliniske undersøkelser/tester av bevegelsesapparatet, og ha god kunnskap om deres sensitivitet og spesifisitet.	Kliniske undersøkelser/tester	
47		Selvstendig kunne diagnostisere og behandle tilstander i nakke.	Nakke - Diagnostisere og behandle	
48		Selvstendig kunne diagnostisere og behandle tilstander i rygg.	Rygg - Diagnostisere og behandle	
49		Selvstendig kunne diagnostisere og behandle tilstander i skulder.	Skulder - Diagnostisere og behandle	
50		Selvstendig kunne diagnostisere og ha kunnskap om behandling av de vanligste tilstander i albue, håndledd og hånd.	Albue, håndledd og hånd - Diagnostisere og behandle	
51		Selvstendig kunne diagnostisere og behandle tilstander i bekken og hofter.	Bekken og hofter - Diagnostisere og behandle	
52		Selvstendig kunne diagnostisere og ha kunnskap om behandling av tilstander i kne.	Kne - Diagnostisere og behandle	

	53	Selvstendig kunne diagnostisere og ha kunnskap om behandling av tilstander i legg, ankel og fot.	Ankel og fot - Diagnostisere og behandle
	54	Selvstendig kunne anvende ultralyd for diagnostikk og veiledede injeksjoner ved tilstander i bløtdeler og ledd.	Ultralyd - Bløtdeler og ledd
	55	Selvstendig kunne utføre injeksjoner i ledd og bløtdeler.	Injeksjoner - Bløtdeler og ledd
	56	Selvstendig kunne vurdere indikasjonene for bruk av ortoser og andre ortopediske hjelpemidler samt å ha god kunnskap om gjeldende regelverk for refusjon.	Ortopediske hjelpemidler
	57	Selvstendig kunne vurdere hypermobilitet og bruke validerte scoringsverktøy.	Hypermobilitet - Scoringsverktøy.
	58	Selvstendig kunne bruke validerte scoringsverktøy og skjema som målemetode i det kliniske arbeid med bevegelsesapparatet.	Scoringsverktøy
	59	Ha kunnskap om indikasjoner for kirurgisk intervensjon ved tilstander i bevegelsesapparatet.	Kirurgisk intervensjon
	60	Ha god kunnskap om prinsipper for mobilisering ved bruddskader og postoperativ rehabilitering etter bruddskader.	Bruddskader - Mobilisering og postoperativ rehabilitering
	61	Ha god kunnskap om prinsipper for kontrakturprofylakse.	Kontrakturprofylakse
	62	Ha kjennskap til diagnostikk og behandling av heterotop ossifikasjon.	Heterotop ossifikasjon
Billediagnostikk og supplerende undersøkelser	63	Selvstendig kunne vurdere indikasjoner for billediagnostikk av nervesystemet og bevegelsesapparatet.	Billediagnostikk_ Nervesystemet og bevegelsesapparatet
	64	Selvstendig kunne vurdere indikasjon for nevrofysiologiske undersøkelser.	Nevrofysiologisk undersøkelse
	65	Selvstendig kunne tolke klinisk betydning av svar på ulike tilleggsundersøkelser og kjenne deres styrker og svakheter, herunder billediagnostikk, nevrofysiologiske undersøkelser, sirkulasjonsundersøkelser og ultralyd.	Tilleggsundersøkelser - Tolke klinisk betydning av svar
	66	Selvstendig kunne bedømme fysiske og kognitive utfall sammenholdt med billediagnostikk, nevrofysiologiske undersøkelser og nevropsykologiske tester.	Tilleggsundersøkelser - Tolke klinisk betydning av svar
Smerte	67	Selvstendig kunne diagnostisere, behandle og følge opp pasienter med ulike typer smertetilstander som fører til nedsatt funksjon.	Smertetilstander - Diagnostisere og behandle
	68	Selvstendig kunne diagnostisere og ha god kunnskap om behandling av de ulike smertetilstandene som fører til nedsatt funksjon.	Smertetilstander - Diagnostisere og behandle
	69	Ha god kunnskap om nervesystemets oppbygning og funksjon ved smerter, herunder: smertefibre, reseptorer, baner, autonome nervesystem, sentralnervesystemet (SNS), det perifere nervesystem (PNS) og neuroendokrine system.	Smertetilstander - Nervesystemets oppbygning
	70	Ha god kunnskap om og selvstendig kunne kartlegge ulike smertetyper, utbredelse og intensitet ved hjelp av smerteskjemaer.	Smertetyper - Bruk av smerteskjema
	71	Ha god kunnskap om medikamentell behandling av ulike smertetyper og bruk av smertetrapp.	Medikamentell behandling - Bruk av smertetrapp
	72	Ha god kunnskap om ikke-medikamentelle behandlingsformer ved ulike smertetilstander.	Ikke-medikamentell behandlingsformer
Hjerte, lunge og sirkulasjon	73	Selvstendig kunne vurdere risiko for trombose i et rehabiliteringsforløp og kjenne til prinsippene for forebygging og behandling.	Trombose - Risikovurdere, forbygging og behandling
	74	Ha kunnskap om bruk av trening og hjelpemidler for sekretmobilisering og respirasjonsstøtte ved redusert lungefunksjon hos pasienter i et rehabiliteringsforløp.	Lunge - Sekretmobilisering, respirasjonsstøtte
	75	Ha kunnskap om arbeidsfysiologiske tester, herunder spirometri, kondisjonstest med maks O2-opptak og arbeids-EKG.	Arbeidsfysiologiske tester
Ernæring, elektrolytter og benhelse	76	Selvstendig kunne vurdere ernæringsbehov og avdekke underernæring og feilernæring i et rehabiliteringsforløp.	Ernæring - Underernæring og feilernæring
	77	Selvstendig kunne igangsette tiltak for å forebygge, diagnostisere og behandle osteoporose og hyperkalsemi hos pasienter i et rehabiliteringsforløp.	Osteoporose og hyperkalsemi
Fysisk aktivitet	78	Ha god kunnskap om indikasjoner og prinsipper for fysisk aktivitet i forebygging og behandling av sykdom og skade. Ha kunnskap om grunnleggende treningsfysiologi og utarbeidelse av treningsprogram.	Forebygging og behandling av sykdom og skade - Treningsfysiologi
Hud	79	Selvstendig kunne igangsette tiltak for forebygging og behandling av trykksår hos pasienter i et rehabiliteringsforløp.	Trykksår

Læringsmål i andre kliniske spesialiteter	80-81		Utrednings-, behandlings- og oppfølgingsplan
			Annet fagområde og samarbeid
Rehabilitering i intensivfasen	82	Ha kunnskap om tidlig rehabilitering og kjenne til hvordan rehabilitering ivaretas i akutfasen.	Akutfase - Tidlig rehabilitering
Rehabilitering ved ervervet hjerneskade	83	Ha god kunnskap om rehabiliteringsforløp for pasienter med ervervet hjerneskade.	Hjerneskade - Rehabiliteringsforløp
	84	Ha god kunnskap om og selvstendig kunne anvende nasjonale retningslinjer ved behandling og rehabilitering av hjerneslag.	Hjerneslag - Nasjonale retningslinjer
	85	Selvstendig kunne anvende prinsipper for primærrehabilitering av ervervede hjerneskader.	Hjerneskade - Primærrehabilitering
	86	Selvstendig kunne utrede komplikasjoner og følgetilstander etter hjerneskade.	Hjerneskade - Komplikasjoner og følgetilstander
	87	Selvstendig kunne vurdere alvorlighetsgrad ved hjerneskade, varighet av posttraumatisk forvirring (PTF), bevissthet og neurologisk status ved klinisk undersøkelse, og ved bruk av validerte scoringsverktøy og skjema.	Hjerneskade - Scoringsverktøy og skjema
	88	Selvstendig kunne vurdere og behandle adferdsforstyrrelser som følge av hjerneskade.	Hjerneskade - Atferdsforstyrrelser
Rehabilitering ved multitraume	89	Ha god kunnskap om skademekanismer ved multitraumer og skadeomfangets betydning for kroppsfunksjon og -strukturer, samt vanlige komplikasjoner.	Multitraume
	90	Ha kjennskap til prinsipper for rehabilitering av alvorlige brannskader.	Brannskade
	91	Ha kjennskap til nasjonal traumeplan.	Nasjonal traumeplan
Rehabilitering ved ryggmargsskade	92	Ha god kunnskap om etiologi, rehabiliteringsforløp, vanlige komplikasjoner og spesielle utfordringer etter ryggmargsskade.	Ryggmargsskade
	93	Ha god kunnskap om ryggmargsskadens betydning for ulike kroppsfunksjoner og -strukturer.	Ryggmargsskade - kroppsfunksjoner og -strukturer
	94	Ha god kunnskap om klassifikasjon og undersøkelse av ryggmargsskade etter gjeldende internasjonal standard.	Ryggmargsskade - Undersøkelse og klassifikasjon
	95	Ha kunnskap om prinsipper for akutt- og subakutt håndtering og behandling av ryggmargsskader, herunder spinalt/nevrogent sjokk, BT- og temperaturregulering.	Ryggmargsskade - Akutt- og subakutt håndtering og behandling
	96	Ha god kunnskap om mekanismer, symptomer og behandling ved autonom dysrefleksi ved ryggmargsskader.	Ryggmargsskade - Autonom dysrefleksi
	97	Ha kunnskap om symptomer og diagnostikk ved neurologisk forverring etter ryggmargsskader herunder syringomyeli.	Ryggmargsskader - Neurologisk forverring
	98	Ha kunnskap om treningsprinsipper og kroppslig respons på fysisk aktivitet ved ryggmargsskade.	Ryggmargsskader - fysisk aktivitet
	99	Ha kunnskap om indikasjon for og urodynamisk undersøkelse ved ryggmargsskade	Ryggmargsskade - Urodynamisk undersøkelse
Metoder for utredning og rehabilitering av andre pasientgrupper	100	Ha god kunnskap om rehabilitering ved amputasjoner, forutsetninger for bruk av proteser, protesetilpasning og protesebruk.	Amputasjoner - Protesetilpasning og protesebruk
	101	Selvstendig kunne vurdere og behandle de vanligste komplikasjoner ved amputasjoner og protesebruk.	Komplikasjoner - Amputasjoner og protesebruk
	102	Ha kunnskap om rehabilitering av lungesykdom og hjerte- og karsykdom.	Lungesykdom og hjerte- og karsykdom.
	103	Ha kunnskap om rehabilitering ved kreftsykdommer og senskader etter kreftsykdom og behandling.	Kreftsykdommer og senskader
	104	Ha kjennskap til utredning og rehabilitering ved utmattelsestilstander, herunder CFS/ME.	Utmattelsestilstander
	105	Ha kjennskap til utredning og rehabilitering av sykkelig overvekt.	Sykkelig overvekt
	106	Ha kjennskap til sjeldne diagnoser med relevans for fysikalsk medisin og rehabilitering.	Sjeldne diagnoser
	107	Selvstendig kunne forebygge, diagnostisere og behandle funksjonsnedsettelse og komplikasjoner som følge av neurologisk sykdom eller skade.	Neurologisk sykdom eller skade - Funksjonsnedsettelse og komplikasjoner